

שְׁעָרֵי
קְדוּשִׁים

פּוֹתַח שְׁעָרֵי
בְּעֵינֵי קְדוּשִׁים
וְעִבּוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

מְנוּחָה

בְּיָמֵינוּ

מְנוּחָה

תְּמוּנָה

שְׁנֵי

מיכל יהודה ליפקוביץ

זכרון מאיר

בני ברק

בס"ד, כ"ו סיון 110

מכתב זרה

הנה כבוד מחותנינו הרב הגאון אלימלך דוד הלוי לאבינשטיין שליט"א מחשובי הלומדים בכולל פוניבז', הוציא לאור לפני כמה שנים חיבור יקר מאוד, בשם "שערי קדשים" וכשמו כן הוא פותח שער לכל לומד הרוצה ליכנס לשערי הלימוד בסדר קדשים, שיוכל לקנות ולדעת את הידיעות הנצרכות עם יסודות הדברים, שע"ז יהיה נקל יותר ללמוד את הסוגיות במקורן, וכן גם מי שכבר למד הענינים יוכל לחזור ולסדר את הדברים עפ"י"ז, וכבר היללוהו רבים ושבחיהו על התועלת הגדולה שהיה להם מזה.

ועתה הגיף ידו שנית להוציא בתוספת הרבה ענינים, הנני בזה לברכו שיזכהו השי"ת נותן התורה ללמוד וללמד מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת כל הימים ולא תמוש התורה מפי זרעו עד

עולם. [114 מ. כ"ו יהודה ליפקוביץ]

מפתח העיניים

עמ' 3
עמ' 5
עמ' א'

מכתב ברכה
הקדמה
מפתח כללי
מפתח העיניים

עבודת הקרבנות

סמיכה ..... עמ' י"א

אם סמיכה הוי דין בקרבן או דין בבעל הקרבן ♦ סמיכה - בכל כהן, בב' ידיו ♦ תיכף לסמיכה שחיטה-מה-נקרא תיכף ♦ שליח בסמיכה ♦ שותפין בסמיכה ♦ אשה, שותף עם אשה אם חייב בסמיכה ♦ סומא-יורש-חרש שוטה וקטן בסמיכה

שחיטה ..... עמ' י"ד

לשם ששה דברים ♦ לאו עבודה ♦ כשרה בזר ♦ אם המצוה לכתחילה על בעל הקרבן ♦ שליחות על השחיטה ♦ אם שחיטה צריך כלי שרת ♦ שחיטה בעזרה - בצפון - כשהשוטט בחוץ-כשהקרבן חלקו בחוץ ♦ שחיטה בלשכות הפתוחות לקודש ♦ שחיטה לפני שנפתחו דלתות ההיכל

עבודת קבלה ..... עמ' י"ז

מעשה הקבלה ודיני הקבלה ♦ אם יתכן קבלה אחר זריקה ♦ פסול נשפך בדם ובמנחה ♦ קבלה שאינה מקדשת את הדם אם כשרה (או שנחשב כנשפך) ♦ נחסר הבהמה לפני הקבלה

עבודת הולכה ..... עמ' כ'

הולכה על הכבש אם שמיה הולכה ♦ הולכה שלא ברגל ♦ הולכת הדם מעצמו לכוון המזבח ♦ הולכה לכוון החוץ אם שמיה הולכה ♦ הוליכו כהן והחזירו ♦ הולכת קומץ שלא ברגל

זריקה / הזאה. / מצוי ..... עמ' כ"א

זריקת הקרבנות ♦ דם שקרש אם כשר לזריקה, זריקה רק כשיש בשר או אימורים- לכתחילה או אף בדיעבד, הקטיר הבשר לפני זריקה אם נחשב יש בשר ויכול לזרוק ♦ זריקה שלא במקומו – בכל הקרבנות, בחטאת, אם מתיר את האימורים להקטרה, אם מוציאה את הבשר מידי מעילה, זרק על המזבח במקום על הפרוכת או מזבח הפנימי, זרק על הפרוכת במקום על מזבח החיצון, זריקה שלא במקומו בקרבן פסח, בקרבנות יוה"כ

שפיכת שיריים ..... עמ' כ"ו

אם יש מצוה להשאיר דם לשפוך שיריים או רק אם נשאר דם ♦ שיריים בבכור מעשר ופסח ♦ שיריים בלילה ♦ אם בעי כלי שרת ♦ אם צריך כהן ♦ פסול מתעסק בעבודות הקרבן

מליחת הקרבנות ..... עמ' כ"ח

מקום המליחה ♦ לפני תחילת הקטרה ♦ נפל המלח מהבשר באמצע הקטרה ♦ הקטיר קומץ פעמיים של צריך פעמיים מלח ♦ אם מליחה כשרה בזר או רק בכהן ♦ מליחת קוף ♦ קרבנות פסולים שעלו למזבח אם צריכים מליחה ♦ אם מליחה מעכבת ♦ כשאין מלח ♦ מצות מליחה רק בחלק הנקטר או גם בחלק הנאכל לכהנים

הקטרה ..... עמ' ל"א

איזה חלק מקטירים בקרבן עולה – בשר/ עצמות/ טלפים וכו' ♦ אימורי שאר קרבנות, עצמות של אימורי חטאת ושלמים ♦ להקטיר כל האימורים ביחד, להקטיר אימורי כל קרבן בנפרד ♦ האיך מקטירים ♦ מצוה להפך האימורים ♦ שיעור ההקטרה ♦ זמן ההקטרה ♦ אם בעי לשם בעלים ♦ ג' זמנים בהקטרה
אהדורי פוקעין – אם הוי דין הקטרה חדשה ♦ אם צריך מליחה ♦ אם צריך זריקת אבר למזבח ♦ בפחות מכזית ♦ אם סגי להחזירו בצד המערכה ♦ אם יש דין אהדורי פוקעין בקרבנות פסולים

נסכים ..... עמ' ל"ז

מתי חל חיוב הנסכים ♦ הבאת נסכי ציבור לכתחילה ביום הקרבת הקרבן ♦ נסכים הבאים עם הקרבן והבאים שלא עם הקרבן ♦ זמן הקרבת הנסכים ♦ נסכים שנתקדשו לקרבן זה אם מותר לשנותו לקרבן אחר ♦ יורש אם מביא נסכים ♦ ניסוך המים

שירה על הקרבן ..... עמ' מ'

איזה קרבן חייב בשירה ♦ שירה על היין ♦ אם השירה הוי חובת הקרבן או חובת ניסוך היין ♦ שירה בפה או בכלי ♦ אם שירה מעכבת את הקרבן ♦ שירה בתמיד של ביה"ע ♦ שירה של ר"ח ושל יו"ט ♦ שירה בזמן הבאת ביכורים

אכילת הקרבנות ..... עמ' מ"ג

אם המצוה על הכהן לאכול או שהקרבן ייאכל ♦ אכילת הכהנים רק לאחר ההקטרה ♦ אכילה לפני שפיכת שיריים ♦ אכילה בעזרה בישיבה או בעמידה ♦ ברכה על אכילת הקרבן ♦ איזה כהן מצווה לאכול ♦ אם יש מצות אכילה בחלק הבעלים ♦ דין למשחה – בחלק הכהנים/בחלק הבעלים

קרבנות העוף..... עמ' מ"ה

עולת העוף – עבודתו ♦ אופן עשיית המליקה ♦ הבדלה ♦ מלך למטה מחוט הסיקרא ♦ אופן עשיית המיצוי ♦ מיצה רק דם הראש ♦ מצוי שלא במקומו ♦ הכנת העוף להקטרה והקטרתו ♦ עבודת הכהן ♦ מלך סימן אחד למטה לשם חטאת

חטאת העוף – עבודתו ♦ אופן עשיית המליקה ומקומו ♦ אופן עשיית ההזאה ומקומו ♦ הזאה שלא במקומו ♦ מצוי חטאת העוף, ואם מעכב ♦ נשפך הדם ♦ הכניס העוף להיכל

חטאת העוף הבאה על הספק – דין הקרבן כספק חטאת או כודאי קרבן לכפר על הספק

קרבנות פסולים

דין לשמה ופסול שלא לשמה..... עמ' נ"ג

מחשבה שלא לשמה ♦ מחשבה שלא לשמה בטעות ♦ עשה עבודה אחת שלא לשמה ♦ חצי מתיר שלא לשמה ♦ סתמא לשמה, סתמא לשמה בחטאת ♦ שלא לשמה בקרבן ציבור ♦ מחשבה בקרבן שאינו ראוי לעבודה אחרת ♦ שחט לשמה ע"מ לזרוק שלא לשמה ♦ חטאת חלב שעשה לשם חטאת דם ♦ אשם מעילה שעשה לשם אשם נזיר ♦ חטאת, עולה, שלמים ופסח ששחטן לשם חולין ♦ פסח שנשחט שלא למנויו

מחשבת שנוי בעלים – באיזה עבודות ♦ שחט ע"מ לזרוק בשנוי בעלים ♦ שנוי חלק מהבעלים ♦ שחט עולה למי שאינו מחוייב קרבן ♦ שחט חטאת למי שאינו חייב חטאת ♦ מחשבת שנוי בעלים בקרבן ציבור

פסול פיגול..... עמ' נ"ח

יסוד דין פיגול ובאיזה עבודות מפגלים ♦ חשב לזרוק מתנה אחת חוץ לזמנו ♦ חשב לקבל הדם חוץ לזמנו ♦ שחט לשמה ע"מ לזרוק ע"מ לאכול למחר ♦ חשב בשעת טבילת אצבע ♦ חשב לטבול אצבעו חוץ לזמנו ♦ עבודה שמביא לידי אכילה ♦ מחשבת פיגול אם סגי במחשבה או בעי דיבור ♦ צירוף מחשבות לפיגול ♦ **קרבן מתירי** – דין בבשר המתפגל או בקרבן המתפגל ♦ פיגול בדבר שאין לו מתירין ♦ **פיגול בהצני מתיר** – אם יש פסול בהצני מתיר, הזאת חטאת העוף אם הוא חצי מתיר, פסיעה אחת של הולכה אם הוא חצי מתיר ♦ מחשבה על זריקה חוץ לזמנו – מפגל מדין מחשבה על אכילת מזבח חוץ לזמנו או מדין מחשבה על עבודת הזריקה חוץ לזמנו ♦ איזה חלק מהקרבן מתפגל ♦ עבודת זר במחשבת פיגול ♦ דיני פיגול ♦ **מחשבת חוץ למקומו** ♦ יסוד מחשבת פיגול

פסול דיחוי..... עמ' ס"ה

המקור לפסול דיחוי וגדרו ♦ דיחוי בדמים ♦ דיחוי מעיקרא ♦ נראה ונדחה ♦ בע"ה אם נידחים ♦ שיטת הרמב"ם בזה ♦ בידו לתקן הפסול ♦ דיחוי של לילה או מחוסר זמן ♦ עיבור צורה בפסול דיחוי ♦ דיחוי ע"י פסול דרבנן ♦ דיחוי בטעות אם הוא דיחוי

ממשקה ישראל.....עמ' ע"ג

אם האיסור להדיוט סיבה לאסור לגבוה או סימן ♦ איזה עבודה צריך ממשקה ישראל ♦ איסור שאינו שווה בכל ♦ דבר שאסור מדרבנן ♦ דבר שהיה לו שעת הכושר ♦ איסור ששייך רק בחולין ♦ איסור הקדש ♦ עלה אם ירד ♦ דבר שנתערב בו איסור ♦ דבר שנאסרה מספק והותרה ♦ פרה אדומה ♦ קרבן עכו"ם

קדשים וטומאה.....עמ' ע"ז

מצות שילוח טמאים ♦ **טמא שנכנס למקדש** ♦ נכנס רובו ולא כולו ♦ ביאה במקצת ♦ כניסה שלא כדרך ♦ שהייה בטומאה בתוך המקדש ♦ לשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש ♦ איזה טמא משלח קרבן ♦ **טהור שאכל קדשים טמאים** - על איזה טומאה חייבים מלקות ♦ על איזה קדשים חייבים - בשר טמא לפני זריקת דמים / קדשי עכו"ם / בשר פרים ושעירים הנשרפים ♦ **חיבת הקודש** - עצים ולבונה שלא הוכשרו / עצים שאכלן בטומאה ♦ **טמא שאכל קדשים** - על איזה קדשים חייבים ♦ **טומאה הותרה בציבור** - איזה טומאה הותרה בציבור / נטמאו כל הכלי שרת בטומאת שרץ / נטמאו רוב הקהל ♦ טומאה הותרה בציבור או דחוויה ♦ קרבן שהוקרב בטומאה אבל הקרבן לא נטמא אם נאכל ♦ קרבן שהוקרב בטומאה הוי קרבן פסול ♦ אם טומאה הותרה בציבור מתיר להקטיר את האימורים ♦ תרומת הדשן אם הותרה בציבור ♦ שיר של יום בלויים טמאים ♦ **רצוי ציץ** - באיזה טומאה מועיל רצוי ציץ ♦ אם הציץ מרצה רק בטומאת הבשר או גם בטומאת הכהנים או הכלי שרת ♦ על מה מרצה הציץ על העולין / על הבשר / אם הציץ מרצה להקטיר האימורים ♦ אם הציץ מרצה לזרוק לכתחילה מה"ת ♦ אם הציץ מרצה רק כשהוא על מצחו של כה"ג ♦ קרבן שנטמא במזיד ♦ שמן שנטמא

המזבח מקדש.....עמ' פ"ט

איזה דברים המזבח מקדש - מחלוקת ר' יהושע ורבן גמליאל, פסקי הרמב"ם ♦ **המזבח מקדש את הראוי לו מה נקרא ראוי למזבח** - מחלוקת ר' שמעון ור' יהודה ♦ **באיזה פסולים המזבח מקדש** - פסול של נשפך הדם (לר' יהודה), שאין בשר אין דם, עלו אימורים לפני זריקה, לן הדם, נשחט חוץ לזמנו, קמצים שלא קדשו בכלי, לבונה שעלה למזבח לפני שקמץ הסולת, זר שהעלה אימורים למזבח ♦ **עלו לא ירדו** - **חיוב הקטרה או היתר הקטרה** ♦ עלו לא ירדו - דין הקטרה חדשה או מדין הקטרה של הקרבן ♦ אם צריך דעת הכהן שהמזבח יקדש ♦ קידוש פסולים - ע"י כלי שרת, הכבש, יסוד וסובב, רצפה, במה ♦ **משלה בו האור** - אם מקדש פסולים שהמזבח לא מקדש

פסול לינה.....עמ' צ"ז

לינה בראש המזבח ♦ נותר לאחר שמשלו בו האור ♦ פסול לינה בקטרת

איסור שחיטה והקרבה בחוץ.....עמ' צ"ח

שחיטה בחוץ - תחילת השחיטה בחוץ וסוף השחיטה בפנים ♦ חלק מהבהמה בפנים וחלק ממנה בחוץ ♦ שחיטה בגג ההיכל / בלשכות ♦ שחט קרבן בחוץ לאכילת הדיוט ♦ שנים ששחטו ♦ שחט פסח וחסאת בחוץ שלא לשמה ♦ שחט בהמת חולין בחוץ ונמצא שהוא קרבן ♦ שחט בחוץ קרבן באופן שדינו עלה לא ירד ♦ שחט אחד מקצת סימנים בחוץ ומישהו אחר גמרן בחוץ ♦ שחט בלילה בחוץ ♦ שחט בהמה מחוסר זמן ♦ שחט שלמים בחוץ לפני שנפתחו דלתות ההיכל ♦ על איזה קרבנות חייבים על שחיטתם והעלתם בחוץ - עולת העוף וחסאת העוף, קדשי בדה"ב, קדשי עכו"ם, שעיר הנעשה בפנים,

חטאת העוף הבאה על הספק ואשם תלוי, בכור בחוץ לארץ בזמן הבית, בכור בזה"ז ♦ אם חיוב שחיטה בחוץ הוי מפאת עבודה בחוץ או מפאת מעשה השחיטה בחוץ
העלאה בחוץ - על מזבח או אף בלי מזבח ♦ קמץ בחוץ והקטיר בחוץ ♦ העלה להדיוט ♦ שנים שהעלו קרבן בחוץ ♦ העלאה בלי אש ♦ מוקטרי חוץ שחסרו ♦ מוקטרי פנים שחסרו ♦ העלאת חוץ בלילה ♦ שאר עבודות בחוץ (זריקה, ניסוך היין והמים) ♦ קרבנות פסולים שהקריבן בחוץ ♦ קבל הדם בכלי חול וזרק בחוץ ♦ שחט או הקריב בחוץ בזמן הזה ♦ הקרבה בחוץ ע"פ נביא

הקרבת המנחות ..... עמ' ק"ז

ארבע עבודות המנחה - עבודת הקמיצה ♦ עבודת מתן וקידוש כלי ♦ הקטרת הקומץ (והלבונה) ♦ עבודות הנעשות בלבונה ♦ ליקוט לבונה ♦ מתן כלי בלבונה ♦ הקטרת הלבונה ♦ שיריים שחסרו

עשיית המנחות ..... עמ' קי"ג

מנחת סולת ♦ דין השיריים ♦ מנחת מרחשת ומנחת מחבת ♦ פתיתה ♦ מנחת מאפה תנור ♦ מנחת נסכים ♦ מנחה שריבה בה או שחיסר בה ♦ מנחה חריבה – שיעור השמן או הלבונה להתחייב ♦ נתינת שמן או לבונה על המנחה לפני הקמיצה / אחר הקמיצה

איסור חימוץ המנחות ..... עמ' קכ"א

המחמץ אחר המחמץ ♦ לוקה על כל עשייה ועשייה ♦ חימוץ בלי עשייה ♦ חימוץ במנחה פסולה ♦ חימצה בראש המזבח ♦ קומץ חמץ שעלה למזבח ♦ שימור מחמץ ♦ שיירי המנחה גם אסורים בחימוץ

האיסור של העלאת שאור או דבש למזבח ..... עמ' קכ"ג

כמה לאווין לוקה ♦ שיעור האיסור ♦ עירובי שאור או דבש ♦ הקטיר שאור או דבש לשם עצים ♦ הקטיר שאור או דבש סתם ♦ כל דבר מתוק אסור להקטירו בכלל דבש ♦ הקטרת שאור או דבש לפני ולפנים ♦ אם יוצא י"ח במנחה שעירב בו דבש ♦ יין שעירב בו דבש ♦ קטורת שנתן בו דבש ♦ הקטיר שאור או דבש בכבש ♦ קומץ שיש בו קצת שאור או דבש ועלה למזבח

האיסור של הקטרת דבר שממנו לאשים ..... עמ' קכ"ו

האיסור רק לאחר שהקטיר אימורי הקרבן ♦ הקטרת כל שממנו לאשים על הכבש ♦ העלאה למזבח בלי הקטרה ♦ אם עובר על הזאה בדבר שאינו לאשים ואינו על המזבח

כבשי עצרת ושתי הלחם..... עמ' קכ"ז

עשיית שתי הלחם ♦ תנופת הלחם והכבשים - תנופת האימורים לאחר שחיטה עם החזה ושוק ♦ הניף הלחם בפנ"ע והכבשים בפנ"ע ♦ לא הניף ♦ **אבדו הכבשים** - לפני התנופה / לפני שחיטה או אחר השחיטה ♦ שחט או זרק דם הכבשים שלא לשמן ♦ **אבדו הלחם** - אבדו הלחם לפני תנופה / לאחר תנופה ♦ אבדו הלחם וכבר נשחטו הכבשים ♦ הכבשים מקדשים את הלחם ♦ שתי הלחם קודמים לכבשים ♦ כבשי עצרת ששחטן בני שתי שנים ♦ הביא ד' כבשים עם שתי לחם ♦ הביא ד' לחם עם שתי כבשים ♦ שתי הלחם הבאות בפנ"ע ♦ פסול לינה בלחם ♦ **היתר חדש במקדש** ♦ אם יין חדש מותר לפני שתי הלחם ♦ אם יש איסור חדש במקדש בתבואת חו"ל ♦ שתי הלחם מתיר חדש או ששתי הלחם צ"ל הקרבן הראשון של היבול החדש

תרומת הדשן..... עמ' קל"ה

סדר מצותו ♦ שיעור ההרמה ♦ מצות תה"ד מדשן של אברי העולה ולא מדשן העצים ♦ אם צריכים דשן ממש ♦ לבישת בגדי כהונה בשעת תה"ד ובשעת הוצאת הדשן ♦ אי המצוה מפאת הדשן שבמזבח או מפאת הקרבנות או שהי מצוה על הגברא גרידא ♦ הורדת הדשן מהמזבח והוצאתו מחוץ למחנה

הדלקת המנורה..... עמ' קל"ז

הטבת והדלקת הנרות ♦ אם במקדש הדלקה עושה מצוה ♦ נר מערבי שכבה ♦ דישון ונתינת שמן ופתילה ♦ הדלקת הנרות בבוקר - מחלוקת הרמב"ם וש"ר ♦ כבה נר באמצע הלילה ♦ נר מערבי - איזה נר הוי נר המערבי / - ממנה היה מדליק ובה היה מסיים / - אם צריך לדלוק תמיד ♦ הדלקת המנורה אם כשרה בזר ובחזון ♦ הדלקת קוף

חביתי כהן גדול..... עמ' קמ"א

סדר עשיית החביתין ♦ זמן הקרבת החביתין ♦ עשיית חביתין בשבת ♦ חביתין באים אף בטומאה ♦ נאבדו או נטמאו החביתין ♦ כה"ג שעבר מחמת מום - אם מביא חביתין ♦ מת כה"ג לאחר שהקריב את החביתין בבוקר ♦ מת כהן גדול ולא מינו כה"ג אחר במקומו ♦ אם חביתין חובת ציבור או חובת הכה"ג ♦ קרבן מנחת חינוך של כהן הדיוט ושל כה"ג

ולדות הקדש..... עמ' קמ"ה

קרבן שנתעברה מה דין הולד ♦ במעי אמו קדושים או בהויתן הן קדושים ♦ מקדישים את העוברין ♦ הקדיש עובר במעי בהמת בעלת מום ♦ הקדיש בהמה מעוברת

בעלות בקרבנות..... עמ' קמ"ז

שיטת ר' יוסי הגלילי שקדשים קלים הוי ממון בעלים ♦ אימורים אם הוו ממון בעלים לריה"ג ♦ מה ניתן למכור לפי ריה"ג ♦ פסקי הרמב"ם והרא"ש ♦ בעלות בקרבן ♦ זכות הבעלים בהקרבת הקרבן ♦ ירושה בממון גבוה ♦ פדיון וחילול הקדש

עניני שגגות..... עמ' ק"נ

איזה שוגג מחייב קרבן ♦ **העלמות מחלקין** ♦ אם שתי כזיתי חלב בהעלמה אחת הוו סיבה לחטאת אחת או לשתי חטאות אלא שנפטרים בחטאת אחת ♦ **גופין מחלקין** ♦ אם צריכים התראה לכל גוף וגוף ♦ אם מחלקין גם בב"א ♦ **תמחויין מחלקין** ♦ ידיעות לאחור החטא מחלקות ♦ שגגות שבת – שכח עיקר שבת / שכח שהיום שבת / שגגת מלאכות ♦ גרירה ♦ שב מידיעתו

מעילה ..... עמ' קס"א

מעילה בקרבנות כשרים ♦ מעילה בקרבנות שנפסלו ♦ מעילה בקדשים שאין להקדש שום צורך בהם ♦ איסור הנאה בקדשים שמתו ♦ אם היתר הזריקה או עבודת הזריקה מוציאה אימורי קדשי קדשים ממעילה ♦ מעילה – הוצאה מרשות הקדש / הנאה מהקדש ♦ איסור ותשלומי מעילה משום גזל/כפרה ♦ קנין הקדש בלי קדושת פה אם מועלין בו ♦ הוצאה לחולין ע"י מעילה ♦ ההקדש נקנה למועל ♦ מועל אחר מועל ♦ שליחות במעילה ♦ אין מעילה בקרקע ♦ מעילה בדבר שיש בו פגם - בדבר שאין בו פגם ♦ נהנה שלא כדרך הנאתו ♦ מעילה בקול מראה וריח ♦ מעילה בקדשי הגוף של עכו"ם ♦ מעילה בקדשי קטן

תמורה ..... עמ' קס"ז

תמורה הוי המשכת קדושה או חלות קדושה חדשה ♦ תמורה הוי חלות האדם או חלות התורה ♦ ממיר אף אם אין הבהמה שממיר ממנה עומדת לפניו ♦ רק בעל הקרבן או מי שבעל הקרבן נתן לו רשות להמיר יכול להמיר מהקרבן, אם בעינין שליחות בעל הקרבן להמיר מקרבנו או נתינת רשות בעלמא ♦ תמורת עולה, שלמים, תודה, פסח בכור, מעשר, איל נזיר, חטאת, עופות, מנחות, קדשי בה"ב ♦ קרבן ציבור ושותפין אין עושים תמורה ♦ פר כה"ג ♦ בהמת ציבור או שותפין ♦ טעות בתמורה ♦ חזרה מתמורה תוכ"ד ♦ אין שאלה בתמורה ♦ תמורה במחשבה ♦ ממיר רק מבהמה שלימה על בהמה שלימה ♦ ממיר מבעל מום על תמימה ומתמימה על בעל מום ♦ אין ממירין מולד קדשים ולא מתמורה ♦ ממיר מהצאן על הבקר ומהבקר על הצאן ♦ אפשר להמיר מאה בהמות מבהמה אחת ♦ תמורה בקרבן עכו"ם ♦ אין המקדיש עושה תמורה רק מי שמתכפר בקרבן ♦ קטן, יורש אם ממיר ♦ תמורה בזה"ז

שחיטה

שחיטת הקרבן היא העבודה הראשונה מארבע עבודות הקרבן. השחיטה מקדשת את הקרבן בקדושת קרבן כמבואר בסוטה י"ד: שהסכין מקדש. ובמנחות ע"ח: קאמר הגמרא שקידוש סכין עדיף מקידוש כלי שרת שמקדש אף שהסכין אין לו תוך ושאר כלי שרת מקדשים רק מתוכם¹.

הקרבן נשחט לשם ששה דברים – לשם זבח לשם זובח לשם השם לשם אשים לשם ריח לשם ניחוח והחטאת והאשם לשם חטא (זבחים מ"ו):²

שחיטה לאו עבודה כמבואר בזבחים י"ד: ופרשו התוס' (ד"ה הג"ה) ג' ביאורים בזה א) שחיטה כשרה בזר ובפסול, ב) שחיטה אינה מיוחדת בקדשים שהרי גם חולין בעי שחיטה, ג) שחיטה אינה עבודה לענין שהשוחט ק"ק יכול לעמוד בדרום ולשחוט בצפון.³

¹ והביאור בזה שבכל קידוש כלי שרת הכלי מקדש מה שנמצא בתוכו אבל בקידוש סכין מעשה השחיטה מקדשת את הדם שהרי ע"י השחיטה נפרד הדם שהוא חלק גבוה מהבשר ונעשה ראוי לקבלה ולזריקה וזה כוונת הגמרא שסכין עדיף מכלי שרת שמקדש אף שאין לו תוך. וכע"ז כתב במק"ד סי' ג' שהסכין מקדש כיון שהוא תיקון הקרבן עיי"ש, וכ"כ הגרי"ז לשיטות הסוברים שלא צריכים סכין כלי שרת, עיין להלן.

² שיטת התוס' זבחים ב. שלכתחילה צריך לעשות כל העבודות לשם ששה דברים אלו וגם בהקטרה (חוץ מלשם זובח) והרמב"ם ס"ל שרק שחיטה צריך לשם ששה דברים אלו (תוס' רע"א על המשנה והמ"ל פ"ד מעה"ק הלי"א). והזבח תודה (לדמ"ו: ד"ה לשם) צידד שהרמב"ם ס"ל כתוס' בזה עיי"ש. וע' בזרע אברהם (סי' ד' אות י"ד) בזה.

³ נראה ביאור כוונתם שפעולת השחיטה אינה העבודה שבשחיטה דעבודת השחיטה היא שהבהמה תהיה שחוטה ועי"ז תיפרד הדם שהוא חלק גבוה מהבשר (וזה ע"ד מ"ש הגר"ח פ"ט ביא"מ הל"ז בהא שאין הדלקה עבודה עיי"ש), וכיון שאין פעולת השחיטה עבודה ע"כ זר כשר וכן אין השוחט צריך לעמוד בצפון, וזה גם ביאור דברי התוס' שגם בחולין בעי שחיטה היינו שפעולת שחיטת קדשים דומה לפעולת שחיטת חולין ואין זה כמו שאר העבודות שעצם המעשה שבה הוי עבודת הקרבן. (אולם דברי התוס' ששחיטה נוהגת אף

שחיטת קדשים לדם הוא צריך – וצריך לשחוט הורידים ג"כ ולא רק הסימנים (חולין כ"ט). ועיין בסוף הערה מס' 5.

שחיטה מצותה לכתחילה על בעל הקרבן (משמעות הסוגיא פסחים ז: ולכן קאמר הגמרא לברך "לשחוט" בשחיטת קדשים ולא "על השחיטה" עיי"ש. וז"ל רש"י שם הבעלים נצטוו דכתיב וסמך ידו ושחט).
השוחט צריך להיות שלוחו של בעל הקרבן – (קידושין מ"א:) וכהן יכול לשחוט אף בלי שליחות של בעל הקרבן כמו שיכול לעשות שאר העבודות בלי מינוי שליחות (ש"ת בית הלוי ח"ב סי' ט').

שחיטה כשרה בזר ובפסול (זבחים ל"א: במשנה), וי"א שמצותה בכהן לכתחילה (חי' הריטב"א יומא כ"ה, ח' היעב"ץ לרא"ש חולין פרק א' סי' ב'. ולכאורה אין זה כרש"י פסחים ז: הנ"ל, וע').
אם שחיטה צריכה כלי או סכין כלי שרת – התוס' (זבחים מ"ז. ד"ה איזהו, חולין ג. ד"ה כגון) כתבו בשם הר' אפרים שלא צריכים כלי בשחיטת קדשים דרק בקבלה מוזכר כלי שרת וכן משמע בחולין שם שאפשר לשחוט בקרומית של קנה. אולם התוס' חלקו עליו ונקטו שבעיני כלי לשחיטת קדשים. בחולין נקטו התוס' שבעיני כלי אבל לא בעיני כלי שרת ובזבחים נקטו שבעיני כלי שרת וכתבו דלכן הכלי מקדשת את הדם.
⁴ גם רש"י (סוטה י"ד: ד"ה סכין) נקט שהסכין היו כלי שרת. הרמב"ם (בפ"ד מעשה הקרבנות הל"ז) פסק דלכתחילה בעיני לשחוט בסכין כלי שרת ואם שחט בכל דבר אפילו בקרומית של קנה כשר.

שחיטת הקרבן כשר רק כשהקרבן כולו בפנים - דעת התוס' (זבחים כ"ו. ד"ה חתר) שזה רק לכתחילה והרמב"ם (פ"א הל' פסוה"מ הל"ד) ס"ל שזה מעכב. השוחט יכול לעמוד בחוץ ובלבד שהבהמה תהיה בפנים (זבחים כ"ו.).
לשכות הפתוחות לקודש אף שתוכן קדוש אסור לשחוט שם (זבחים נ"ו.).

בחולין אכתי צ"ע קצת שהרי שחיטת חולין היו רק חיתוך הסימנים גרידא אבל בשחיטת קדשים בעי גם לחתוך הורידים להוציא דם (חולין כ"ט). ובזה שונה שחיטת קדשים משחיטת חולין, ועיין).

⁴ ובדעת הר' אפרים י"ל כנ"ל שמעשה השחיטה מקדשת הדם לא הכלי ששחט בו.